

EIOPA – běžné použití
EIOPA-BoS-19/040 CS
19. února 2019

Doporučení pro odvětví pojišťovnictví s ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie

Doporučení

Úvod

1. Podle článku 16 nařízení (EU) č. 1094/2010¹ (nařízení o orgánu EIOPA) vydává orgán EIOPA doporučení pro odvětví pojišťovnictví s ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie.
2. Tato doporučení vycházejí ze směrnice 2009/138/ES² (směrnice Solventnost II), směrnice (EU) 2016/97³ (směrnice IDD) a obecných pokynů orgánu EIOPA a jeho dalších příslušných nástrojů.
3. Tato doporučení navazují na sérii stanovisek, která orgán EIOPA vypracoval s cílem prosadit jednotné postupy dohledu v otázkách souvisejících s důsledky vystoupení Spojeného království z Evropské unie.
4. K vystoupení dojde v den, kdy vstoupí v platnost dohoda o vystoupení, nebo v případě, že taková dohoda uzavřena nebude, dva roky po oznámení Spojeného království jeho záměru vystoupit z EU, tedy dne 30. března 2019, pokud nebude přijato rozhodnutí o prodloužení uvedené dvouleté lhůty.
5. Pokud Spojené království vystoupí z EU bez ratifikace dohody o vystoupení, Spojené království se dne 30. března 2019 stane třetí zemí a pojišťovny a distributoři pojištění ze Spojeného království ztratí právo vykonávat činnost v členských státech na základě svobody usazování a volného pohybu služeb. Distributoři ze Spojeného království bez registrace v EU-27 navíc nebudou moci pokračovat ve výkonu distribuce v zemích EU-27.
6. EU a Spojené království sjednaly návrh dohody o vystoupení, jenž zahrnuje přechodné období po vystoupení, během kterého by Spojené království zůstalo součástí jednotného trhu. Schválení návrhu dohody o vystoupení je v této fázi nejisté. Dne 13. prosince 2018 vyzvala Evropská rada k tomu, aby se na všech úrovních zintenzivnila práce zajišťující připravenost na důsledky vystoupení Spojeného království, a to při zohlednění veškerých možných vyústění.⁴
7. Čl. 41 odst. 4 směrnice Solventnost II vyžaduje, aby pojišťovny přijaly vhodná opatření k zajištění kontinuity a řádného výkonu svých činností, včetně vypracování pohotovostních plánů⁵. Orgán EIOPA vydal dne 21. prosince 2017 stanovisko⁶ vyzývající příslušné orgány k zajištění toho, aby pojišťovny s dotčenou přeshraniční činností vypracovaly realistické pohotovostní plány

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1094/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro pojišťovnictví a zaměstnanecké penzijní pojištění), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/79/ES (Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 48–83).

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES ze dne 25. listopadu 2009 o přístupu k pojišťovací a zajišťovací činnosti a jejím výkonu (Solventnost II) (Úř. věst. L 335, 17.12.2009, s. 1–155).

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/97 ze dne 20. ledna 2016 o distribuci pojištění (přepracované znění) (Úř. věst. L 26, 2.2.2016, s. 19–59).

⁴ Viz závěry z mimořádného zasedání Evropské rady (článek 50) ze dne 13. prosince 2018, odstavec 5 (<http://data.consilium.europa.eu/doc/document/XT-20022-2018-INIT/cs/pdf>).

⁵ Stanovisko orgánu EIOPA týkající se kontinuity služeb v pojišťovnictví s ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie (EIOPA-BoS-17/389).

stanovující opatření, jejichž cílem je zabránit výkonu pojišťovací činnosti bez povolení a zajistit kontinuitu služeb po vystoupení Spojeného království, a aby tyto pojišťovny uvedená opatření provedly. Opatření, která mají pojišťovny ze Spojeného království k dispozici, zahrnují převod pojistných kmenů přeshraničního pojištění na pojišťovnu usazenou v zemích EU-27 a zřízení poboček pojišťoven ze třetí země v EU-27.

8. Mnohé pojišťovny ze Spojeného království se sídlem ve Spojeném království nebo na Gibraltaru, zejména ty s rozsáhlou přeshraniční činností v zemích EU-27, podnikly kroky a provádějí nouzová opatření. V listopadu 2018 nicméně 124 pojišťoven ze Spojeného království a Gibraltaru, což představuje 0,16 % celkové pojišťovací činnosti ve 30 zemích EHP, nemělo žádné nebo mělo nedostatečné pohotovostní plány, které by zabránily výkonu pojišťovací činnosti bez povolení a zajistily kontinuitu služeb po vystoupení Spojeného království⁷. Dotčené pojišťovny mají 9,1 milionu pojistníků a pojistné závazky ve výši 7,4 miliardy EUR. Většina činnosti (s pojistnými závazky ve výši 5,4 miliardy EUR) se týká několika málo pojišťoven poskytujících neživotní pojištění ve Spojeném království. Pouze 3 % potenciálně dotčených pojistníků mají smlouvu s pojišťovnami poskytujícími životní pojištění. Zbývající část má závazky převážně nízké hodnoty a krátkodobé povahy. Celkově patří 75 % dotčených pojistných smluv do pojistných kmenů s průměrným předepsaným pojistným nižším než 100 EUR ročně. V průměru je zbývající doba trvání závazků u 76 % pojistných smluv kratší než dva roky. Ačkoli se to týká mnoha členských států EU-27, některé z nich jsou zřetelněji dotčeny, pokud jde o počet pojistníků se stávající přeshraniční smlouvou.
9. Obecným cílem těchto doporučení je podpořit sbližování a jednotné přístupy dohledu v oblasti zacházení s pojišťovnami a distributory pojištění ze Spojeného království v členských státech tím, že jsou stanoveny pokyny k uplatňování stávajícího právního rámce ohledně uspořádání mezi protistranami z EU a třetích zemí.
10. Tato doporučení se rovněž vztahují na pojišťovny a distributory pojištění usazené na Gibraltaru.
11. Tato doporučení jsou určena příslušným orgánům. Bez ohledu na skutečnost, že zvláštní ustanovení popisují povinnosti, které mají plnit pojišťovny a zprostředkovatelé, není nutné tento dokument vykládat jako stanovení jakýchkoli přímých požadavků na tyto finanční instituce. Finanční instituce jsou povinny dodržovat rámec dohledu nebo regulace stanovený jejich příslušným vnitrostátním orgánem.
12. Nejsou-li v těchto doporučeních definovány jinak, použité pojmy mají význam definovaný v právních aktech uvedených v úvodu.
13. Doporučení se použijí ode dne následujícího po dni, kdy se podle čl. 50 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii přestanou na Spojené království a ve Spojeném království uplatňovat Smlouvy.

⁷ Viz sdělení orgánu EIOPA ze dne 5. listopadu 2018, <https://eiopa.europa.eu/Pages/News/EIOPA-calls-for-immediate-action-to-ensure-service-continuity-in-cross-border-insurance-.aspx>.

Doporučení č. 1 – Obecný cíl

14. Ve svém přístupu k přeshraniční činnosti pojišťoven ze Spojeného království by příslušné orgány měly na základě platných unijních a vnitrostátních právních předpisů usilovat o minimalizaci škodlivých následků pro pojistníky a oprávněné osoby.

Doporučení č. 2 – Řádné ukončení

15. Příslušné orgány by měly použít právní rámec nebo mechanismus k usnadnění řádného ukončení činnosti, která se stala neoprávněnou, nebo by měly požadovat, aby pojišťovny ihned přijaly veškerá nezbytná opatření, jež jim umožní získat povolení podle unijního práva.
16. Příslušné orgány by měly zabránit tomu, aby pojišťovny ze Spojeného království uzavíraly nové pojistné smlouvy nebo zřizovaly, obnovovaly, prodlužovaly, zvyšovaly nebo znovu poskytovaly pojistné krytí na základě stávajících pojistných smluv v jejich jurisdikci, pokud nejsou oprávněné vykonávat takovou pojišťovací činnost v souladu s právními předpisy Unie. Tím nejsou dotčena práva pojistníků využít opce nebo práva ve stávající pojistné smlouvě realizovat jejich penzijní výhody.
17. Příslušné orgány by měly vynaložit veškeré úsilí, aby vykonávaly dohled nad přeshraniční činností pojišťoven ze Spojeného království ve svých jurisdikcích. Dohled by měl zahrnovat dohled nad chováním a ve spolupráci s orgány dohledu ve Spojeném království příslušný dohled nad relevantními obezřetnostními aspekty přeshraniční činnosti, včetně finanční situace pojišťovny ze Spojeného království. Dohled by měl být založen na posouzení rizik a zohledňovat proporcionalitu.

Doporučení č. 3 – Udělování povolení pobočkám pojišťoven ze třetí země

18. Podle článku 162 směrnice Solventnost II mohou pojišťovny ze Spojeného království žádat o povolení provozování přeshraniční činnosti prostřednictvím pobočky v některém členském státě, a tudíž zajistit, aby mohly poskytovat přeshraniční služby v daném členském státě.
19. Při posuzování toho, zda jsou splněny právní podmínky pro udělení povolení pro takovou pobočku, by příslušné orgány měly uplatňovat zásadu proporcionality a přihlížet k tomu, že se na pojišťovnu ze Spojeného království před vystoupením Spojeného království vztahovaly požadavky směrnice Solventnost II.
20. Pokud by to urychlilo udělení povolení, příslušné orgány by měly zvážit omezení povolení pro danou pobočku na ukončení stávající činnosti.

Doporučení č. 4 – Pozbytí platnosti povolení

21. Jestliže právní rámec členského státu zahrnuje ustanovení o zacházení s pojišťovnami poté, kdy jejich povolení pozbude platnosti, jak je uvedeno v čl. 144 odst. 1 písm. a) směrnice Solventnost II, měl by příslušný orgán zvážit uplatnění těchto ustanovení na pojišťovny ze Spojeného království ve své jurisdikci po vystoupení Spojeného království z EU. V takovém případě by měl příslušný orgán vynaložit veškeré úsilí, aby zajistil účinné uplatňování takových ustanovení ve spolupráci s orgány dohledu ve Spojeném království.

Doporučení č. 5 – Převody pojistných kmenů

22. Příslušné orgány by měly umožnit dokončení převodů pojistných kmenů z pojišťoven ve Spojeném království na pojišťovny ze zemí EU-27 za předpokladu, že byly zahájeny před datem vystoupení. Za tímto účelem by příslušné orgány měly úzce spolupracovat s orgány dohledu ve Spojeném království s přihlédnutím k požadavkům článku 39 směrnice Solventnost II a ustanovením oddílu 4.2.1 rozhodnutí rady orgánů dohledu o spolupráci orgánů dohledu nad pojišťovnictvím v členských státech Evropského hospodářského prostoru ze dne 30. ledna 2017 (EIOPA-BoS-17/014). Příslušné orgány by měly převod pojistného kmene považovat za zahájený v případě, že jim orgány dohledu ze Spojeného království oznámily zahájení převodu pojistného kmene a dotčená pojišťovna ze Spojeného království zaplatila orgánu/orgánům dohledu ve Spojeném království předepsaný transakční poplatek a jmenovala nezávislého znalce pro převod.

Doporučení č. 6 – Změna obvyklého bydliště nebo místa usazení pojistníka

23. Jestliže pojistník s obvyklým bydlištěm nebo v případě, že se jedná o právnickou osobu, s místem usazení ve Spojeném království uzavřel smlouvu o životním pojištění s pojišťovnou ze Spojeného království a následně došlo k přesunu jeho obvyklého bydliště nebo místa usazení do členského státu EU-27, měly by příslušné orgány při přezkoumání v rámci dohledu přihlédnout k tomu, že pojistná smlouva byla uzavřena ve Spojeném království a pojišťovna ze Spojeného království v souvislosti s touto smlouvou neposkytovala přeshraniční služby pro země EU-27.

24. Příslušné orgány by měly uplatnit stejný přístup v případě smluv o neživotním pojištění, které se netýkají budov nebo budov a jejich obsahu nebo vozidel.

Doporučení č. 7 – Spolupráce mezi příslušnými orgány

25. Jestliže pojišťovna ze Spojeného království vykonává přeshraniční činnost ve více než jednom členském státě, měly by příslušné orgány dotčených členských států spolupracovat s ohledem na dohled nad takovou činností, a to zejména tím, že si budou s přihlédnutím k zásadě proporcionality vyměňovat tyto informace:

- a) povaha a rozsah přeshraniční činnosti v jejich jurisdikci;
- b) opatření přijatá nebo plánovaná pojišťovnou s cílem zajistit řádné ukončení přeshraniční činnosti;
- c) opatření dohledu přijatá nebo případně zamýšlená příslušným orgánem ve vztahu k pojišťovně;
- d) jakékoli problémy s chováním nebo solventností zjištěné ve vztahu k pojišťovně.

26. Je-li to považováno za nezbytné, může orgán EIOPA vytvořit platformu pro spolupráci pro konkrétní pojišťovnu za účasti dotčených příslušných orgánů. Příslušné orgány by měly vynaložit veškeré úsilí, aby se na činnosti platformy podílely.

Doporučení č. 8 – Komunikace s pojistníky a oprávněnými osobami

27. Příslušné orgány by měly informovat pojišťovny ze Spojeného království s přeshraniční činností v jejich členském státě o povinnosti informovat pojistníky a oprávněné osoby v rámci smluv, které jsou dotčeny důsledky vystoupení Spojeného království, o důsledcích pro práva a povinnosti pojistníků a oprávněných osob v souvislosti s takovými smlouvami.
28. Příslušné orgány by měly pojišťovny ze Spojeného království vyškrtnout z vnitrostátního rejstříku pojišťoven k datu vystoupení a informovat veřejnost o právním rámci vztahujícím se na přeshraniční činnost pojišťoven ze Spojeného království.

Doporučení č. 9 – Distribuce

29. Příslušné orgány by měly zajistit, aby zprostředkovatelé a subjekty ze Spojeného království zamýšlející pokračovat v distribuci nebo zahájit distribuci, která se zaměřuje na pojistníky ze zemí EU-27 a na rizika v zemích EU-27 po vystoupení Spojeného království, byli usazeni a registrováni v EU-27 v souladu s příslušnými ustanoveními směrnice IDD. Příslušné orgány by měly zajistit, aby zprostředkovatelé, kteří jsou právníckými osobami usazenými a registrovanými v Unii, prokázali odpovídající úroveň korporátní podstaty, která je přiměřená povaze, rozsahu a složitosti jejich činnosti. Tito zprostředkovatelé by neměli vykazovat znaky společnosti, která je tzv. prázdnou skořápkou. Kromě toho musí být průběžně plněny odborné a organizační požadavky směrnice IDD.

Tím není dotčeno právo členských států zavést ve svém vnitrostátním právu zvláštní ustanovení pro zprostředkovatele ze třetích zemí, pokud je zaručeno rovné zacházení se zprostředkovateli na příslušném trhu.

30. Při posuzování toho, zda určitý zprostředkovatel nebo subjekt ze Spojeného království vykonává distribuci v EU, by příslušné orgány měly přihlížet k tomu, že pouze důsledné a jednotné uplatňování směrnice IDD může zaručit stejnou úroveň ochrany pro spotřebitele a zajistit rovné podmínky v Unii. Příslušné orgány by měly zajistit, aby všichni zprostředkovatelé vykonávající distribuci, která se zaměřuje na pojistníky ze zemí EU-27 a rizika v EU-27, spadali do oblasti působnosti směrnice IDD.
31. Za tímto účelem by příslušné orgány měly posoudit distribuční model na základě definice distribuce uvedené ve směrnici IDD.

Pravidla pro dodržování doporučení a oznamování

32. Tento dokument obsahuje doporučení vydaná podle článku 16 nařízení o orgánu EIOPA. V souladu s čl. 16 odst. 3 nařízení o orgánu EIOPA příslušné orgány a finanční instituce vynaloží veškeré úsilí, aby se obecnými pokyny a doporučeními řídily.
33. Příslušné orgány, které se těmito doporučeními řídí nebo hodlají řídit, by je měly vhodným způsobem začlenit do svého rámce regulace nebo dohledu.
34. Příslušné orgány by měly orgánu EIOPA potvrdit, zda se těmito doporučeními řídí nebo hodlají řídit, a v opačném případě uvést důvody, proč se jimi neřídí nebo nehodlají řídit, a to do dvou měsíců od vydání přeložených znění doporučení.

35. Pokud v této lhůtě nebude obdržena odpověď, bude se mít za to, že příslušné orgány nedodržely oznamovací povinnost, a budou jako takové vykazovány.

Závěrečné ustanovení o přezkoumání

36. Tato doporučení podléhají přezkoumání ze strany orgánu EIOPA.